

OBEC KOŠECKÉ PODHRADIE

Hlavný kontrolór obce

Odborné stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu obce Košecké Podhradie na rok 2026

Podľa § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce na rok 2026 (ďalej len „stanovisko“).

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA STANOVISKA

Pri spracovaní môjho stanoviska som vychádzal z posúdenia predloženého návrhu viacročného rozpočtu na roky 2026 až 2028 a to hlavne návrhu rozpočtu na rok 2026.

Stanovisko som vypracoval z hľadiska zákonnosti, ako aj z hľadiska metodickej správnosti a odbornosti jeho zostavenia a predloženia na schválenie obecnému zastupiteľstvu (ďalej len „OZ“).

Legislatívnym východiskom zostavenia návrhu rozpočtu je ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti a zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa §4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce.

Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre nich zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv. Súčasťou rozpočtu obce sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií. V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom (zákon č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

1. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh rozpočtu obce Košecké Podhradie na rok 2026 bol zverejnený na úradnej tabuli obce 03.11.2025 a na webovom sídle obce 07.11.2025, v zákonom stanovenej lehote (najmenej 15 dní pred jeho schválením) v súlade s § 9 ods. 2 zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

Dňom vyvesenia návrhu rozpočtu začala plynúť najmenej desaťdňová lehota, počas ktorej mohli fyzické a právnické osoby uplatniť pripomienku k návrhu rozpočtu v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice na obecnom úrade.

2. Vplyv ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti na zostavovanie a schvaľovanie rozpočtu na rok 2026

Ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti upravuje okrem iného pravidlá rozpočtovej zodpovednosti, pravidlá rozpočtovej transparentnosti a stanovuje limit pre výšku dlhu verejnej správy – tzv. dlhovú brzdu.

Zákon o rozpočtovej zodpovednosti v čl. 12 ods. 3 až 7 definuje päť sankčných pásiem dlhovej brzdy podľa výšky dlhu, v ktorých sa uplatňujú jednotlivé sankcie.

Na základe štatistických údajov zverejnených v rámci notifikácie EUROSTATU z 22. apríla 2025 dosiahol hrubý dlh verejnej správy v roku 2024 úroveň 59,3 % HDP. Dlh je v najvyššom 5. sankčnom pásme dlhovej brzdy podľa ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti.

V zmysle čl. 12 ods. 9 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti povinnosť uplatňovať sankcie sa nevzťahuje na obdobie 24 mesiacov počnúc prvým dňom nasledujúcim po dni, v ktorom bolo schválené programové vyhlásenie vlády a vyslovená dôvera vláde.

V roku 2025 sa uplatňujú len sankcie v 1. a 2. sankčnom pásme dlhovej brzdy, pretože do 21.11.2025 platí výnimka pre sankcie od 3. sankčného pásma dlhovej brzdy. Po 21.11. 2025 výnimka prestane platiť a uplatnia sa všetky kumulované sankcie.

To znamená, že ak obec schváli rozpočet do 21.11.2025, nebude obec musieť zostaviť a schváliť na rok 2026 vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet s výdavkami maximálne vo výške výdavkov rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka okrem výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami a výdavkov na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie.

Iné je však stanovisko Rady pre rozpočtovú zodpovednosť SR, podľa ktorého „Obec a vyšší územný celok sú povinní schváliť rozpočet na nasledujúci rozpočtový rok s výdavkami maximálne vo výške výdavkov rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka ...“, resp. „Obec a vyšší územný celok sú povinní schváliť na nasledujúci rozpočtový rok iba vyrovnaný rozpočet alebo prebytkový rozpočet.“ V prípade rozpočtu samospráv sa vyžaduje, aby schválený rozpočet v každom momente spĺňal požiadavky ústavného zákona.

Vzhľadom na rozdielne výklady ustanovení ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti preto odporúčam sledovať ďalší vývoj a to aj s ohľadom na skutočnosť, že pri zostavovaní rozpočtu na rok 2027 už nebude platiť 24 mesačná výnimka z uplatňovania najprísnejších sankcií dlhovej brzdy. Ak tieto sankcie budú platiť, tak obec bude musieť na rok 2027 schváliť vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet, s výdavkami maximálne vo výške výdavkov rozpočtu roka 2026.

B. TVORBA A ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ako viacročný rozpočet. V súlade s ustanovením §10 uvedeného zákona sa vnútorne člení na:

- a) bežný rozpočet (bežné príjmy a bežné výdavky),
- b) kapitálový rozpočet (kapitálové príjmy a kapitálové výdavky),
- c) finančné operácie (príjmové a výdavkové finančné operácie).

Viacročný rozpočet na roky 2026 až 2028 je zostavený v rovnakom členení, ako sa zostavuje rozpočet na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet na rozpočtový rok 2026 je po schválení OZ záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú orientačné.

Podľa § 9 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy súčasťou viacročného rozpočtu sú aj údaje podľa osobitého predpisu a to ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti Čl. 9 ods. 1, pričom návrhu rozpočtu obsahuje aj údaje o schválenom rozpočte bežného kalendárneho roka, očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva roky.

Rozpočet obce neobsahuje zámery a ciele realizované z výdavkov rozpočtu obce (tzv. program obce). O neuplatňovaní programu obce v zmysle § 4 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozhodlo obecné zastupiteľstvo prijatým uznesením č. 60/7/2023 dňa 15.12.2023.

1. Východiská tvorby rozpočtu

Východiskom pre zostavenie návrhu rozpočtu je vývoj príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období, monitoring legislatívnych vplyvov na príjmovú a výdavkovú časť rozpočtu a konsolidačné opatrenia, ktoré ovplyvnili návrh štátneho rozpočtu a návrh rozpočtu verejnej správy, vrátane

samosprávy. Východiskom pre zostavenie rozpočtu by malo byť i očakávané plnenie a čerpanie rozpočtu k 31. 12. 2025, ktoré však uvedený návrh rozpočtu neobsahuje.

Navrhovaný rozpočet obce, vrátane finančných operácií, je zostavený ako prebytkový, čím je splnená zákonná podmienka podľa § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Tvorba návrhu rozpočtu príjmov je v celkovej sume 975 080 €. Vo výdavkovej časti predstavuje návrh rozpočtu celkový objem 949 700 €.

V návrhu rozpočtu na rok 2026 sa plánuje s prebytkom rozpočtu vo výške 25 380 €.

Bežný rozpočet je navrhnutý ako prebytkový, kapitálový rozpočet ako schodkový. Schodok kapitálového rozpočtu vo výške 55 000 € má byť krytý bankovým úverom.

2. Rozpočet bežných príjmov

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s vyšším rozpočtom bežných príjmov oproti schválenému rozpočtu na rok 2025 (o cca 72 400 tis.€).

Daňové príjmy sú tvorené výnosom dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu, majetkovými daňami a daňami za tovary a služby, t. j. daňami, ktoré obec vyberie od svojich občanov. Sú to najmä daň z nehnuteľnosti a poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad.

Daňové príjmy tvoria najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu obce. V návrhu rozpočtu sú rozpočtované vo výške 490 180 € a tvoria 53,5 % z plánovaných bežných príjmov obce. V návrhu sa počíta s miernym nárastom výnosu dane z príjmov FO, v porovnaní s rozpočtom roku 2025 je to nárast o 30 000 €. Daň z pozemkov a daň zo stavieb sú rozpočtované v sumách ako v roku 2025, tak isto i príjmy za komunálny odpad a DSO.

U nedaňových príjmov, t. j. príjmov z vlastníctva majetku, príjmov z administratívnych a iných poplatkov je návrh rozpočtu odvodený od predchádzajúcich rokov, až na príjmy z prenajatých budov, kde sa počíta so zvýšením o sumu 4 850 €.

Osobitne sú rozpočtované **vlastné príjmy RO ZŠsMŠ**, ktoré sú plánované približne na úrovni rozpočtu 2025.

Granty a transfery sú rozpočtované vo výške 336 010 € a predstavujú tak ďalšiu významnú časť bežných príjmov, keďže tvoria 36,7 % z týchto príjmov. V prevažnej miere ju tvoria príjmy zo štátneho rozpočtu na prenesené kompetencie, ktoré sú rozpočtované pre transfery ZŠ v sume 195 050 €, čo je v porovnaní s rokom 2025 zvýšenie o 22 180 € a pre transfery MŠ v sume 124 460 € s miernym navýšením o 1 960 €.

3. Rozpočet kapitálových príjmov

Obec v návrhu rozpočtu kapitálové príjmy neplánuje.

4. Rozpočet bežných výdavkov

V rozpočte bežných výdavkov sú plánované prostriedky na potrebu samosprávy obce a na činnosti, ktoré samospráva musí v zmysle zákona o obecnom zriadení zabezpečovať.

V roku 2026 sú bežné výdavky rozpočtované vo výške 838 035 € čo v porovnaní so schváleným rozpočtom 2025 predstavuje zvýšenie o 74 965 €, t. j. o 9,1 %.

Zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov oproti minulým rokom je primerané v závislosti na zvýšení nákladov na výkonné a zákonodarné orgány, voľby, i zvýšenie cien energií, tovarov a služieb.

V rozpočte sú plánované i výdavky na odstupné v sume 18 000 €, čo by však bolo realizované až v závislosti na výsledkoch volieb.

5. Rozpočet kapitálových výdavkov

Kapitálové výdavky nie sú v roku 2026 rozpočtované v sume 55 000 €. Tieto prostriedky sú plánované na už v súčasnosti schválený nákup objektu pošty.

6. Finančné operácie

V návrhu rozpočtu príjmových finančných operácií sa počíta len s bankovým úverom vo výške 60 000 € plánovaným na nákup objektu pošty.

V návrhu rozpočtu výdavkových finančných operácií vo výške 56 665 € sú plánované prostriedky na splácanie istín z návratných zdrojov financovania a to:

- Štátny fond rozvoja bývania (prestavba školy na 11 b.j. a prestavba bytového domu na 8 b.j.),
- Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s. (rekonštrukcia strechy KD VKP),
- Prima banka (protipovodňové práce)
- Prima banka - Municipálny úver Univerzál a Klasik (refinancovanie záväzkov a úverov, financovanie potrieb obce a obnova obecného domu)

Tab. Rekapitulácie rozpočtu obce - roky 2023 - 2028

(v €)

	Skutočnosť		Očakávaná skutočnosť	Návrh rozpočtu		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bežné príjmy	1 231 982	812 638	-	915 080	938 930	938 930
Kapitálové príjmy	34 262	55 260	-	-	-	-
Príjmové finančné operácie	100 283	443 678	-	60 000	-	-
Príjmy RO			-	-	-	-
Príjmy spolu	1 366 527	1 311 576	-	975 080	938 930	938 930
Bežné výdavky	536 320	445 900	-	838 035	799 535	799 535
Kapitálové výdavky	362 546	453 379	-	55 000	-	-
Výdavkové finančné operácie	67 687	56 328	-	56 665	56 830	56 830
Výdavky RO			-	-	-	-
Výdavky spolu	966 553	955 607	-	949 700	856 365	856 365
Hospodárenie celkom	399 974	355 969	-	25 380	82 565	82 565

C. ZHRNUTIE A ZÁVER

Návrh viacročného rozpočtu a návrh rozpočtu obce na rok 2026 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi – zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti..

Navrhovaný rozpočet obce na rok 2026 je zostavený ako prebytkový, čím je splnená jedna zo zákonných podmienok zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Rozpočet na rok 2026 bez finančných operácií je zostavený tiež ako prebytkový – plánovaný prebytok je vo výške 22 045,- €.

Pri plnení viacročného rozpočtu a hlavne rozpočtu obce na rok 2026 odporúčam v nasledujúcom rozpočtovom období:

- dôslednou kontrolou plnenia príjmov zo strany obce a regulovaným čerpaním výdavkov so zachovaním princípu hospodárnosti, efektívnosti a účelovosti použitia rozpočtovaných finančných prostriedkov eliminovať možné riziká jeho plnenia,
- návrh rozpočtu v ďalších rokoch zostavovať tak, aby v zmysle ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, Čl. 9 ods. 1 rozpočet vždy obsahoval údaje o schválenom rozpočte bežného rozpočtového roka a očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka.

V Košeckom Podhradí 18.11.2025

Ing. Zdenko Daňo
hlavný kontrolór obce